

Monumentnummer*: 510493

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 oktober 1999
Kadaster deel/nr 82685/124

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Luinjeberd Heerenveen Fryslân

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Tjalleberd H 466

Omschrijving**

Inleiding

De BOERDERIJ met blokvormig voorhuis is in 1909 gerealiseerd, evenals de bij het object behorende schuur. Het voorhuis, in Overgangs-architectuur, is symmetrisch tegen het bedrijfsgedeelte aangebouwd. De boerderij is ruim teruggerooid van de weg. In de voortuin staan twee leilinden (kandelaar-snoei), een rode meidoorn en een esdoorn. De contemporaine kalkzandstenen bijschuur aan de westzijde van de boerderij, de wagenberging uit 1978, de ligboxenstal uit 1982 en de silo uit 1989 zijn wegens geringe architectonische waarde van ondergeschikt belang voor bescherming van rijkswege.

Omschrijving

Het voorhuis van één bouwlaag is op een vierkante plattegrond gerealiseerd. Het steile, afgeknotte schilddak is gedekt met leien in Maasdekking. In het zuidelijke dakschild twee kleine dakkapellen onder een ingesnoerd, overstekend, spits tentdakje, belegd met leien en bekroond met een zinken piron. Op het oostelijke en westelijke dakschild rijzen twee schoorstenen uit de dakvoet op; twee schoorstenen staan op het afgeknotte schilddak. De brede overstekende bakgoot rust op versierde houten klampen. Het opgaand muurwerk bestaat uit roodbruine bakstenen op een uitkragende donkerbruine bakstenen plint met een band van kwartronde, rode strengpersbakstenen rondom. De gevels worden verlevendigd door gepleisterde witte banden over de voor- en zijgevels, ter hoogte van de onder-, wissel-, en bovendorpel van de vensters. Onder de dakgoot is een gepleisterd fries met een diep-reliëfdecoratie. De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft aan weerszijden van de risalerende middenpartij H-vensters met imitatie glas-in-lood bovenlichten onder segmentbogen van rode strengpersbakstenen. Het trommelveld is ingevuld met crème-kleurige en gedeeltelijk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met groen pigment versierde verblendstenen. Het middenrisaliet bevat de entree en een uitgemetselde kajuit op de verdieping. Het middenrisaliet is opgetrokken in orangerode strengpersbakstenen met kwartronde hoeken.

De wanden van het inpandige portiek, met een drietreeds natuurstenen stoep en granito vloer, zijn voorzien van een witte verblendstenen lambrizing met gedeeltelijk een groene pigmentdecoratie en gestucte paneellijsten. Aan de linkerszijde is een marmeren gedenksteen met het opschrift: DEZE STEEN GELEGD DOOR HK. H. DAM, 20 SEPT. 1909, GEBOREN 4 JUNI 1818. De houten Jugendstil paneeldeur, met geslepen glas en zijlichten, heeft nog het originele koperen deurbeslag (bel, deurkruk en brievenbus). Boven de natuurstenen afsluiting van de portiek zijn drie rondbogige vensters met glas-in-lood. Het betonnen balkon met een ijzeren Art Déco hekwerk van het als kajuit opgemetselde risaliet rust op grote natuurstenen consoles. De dubbele balkondeur heeft een meerruits segmentvormig bovenlicht met wenkbrauwboog. De kajuit wordt afgesloten door een segmentboog met een eenvoudige bekroning en op de hoeken trapsgewijs uitkragende penanten met gepleisterde koppen voorzien van een diepreliëf. In de oostgevel van het woonhuis zijn twee H-vensters onder segmentboog met een trommelveldvulling van verblendstenen en een derde venster. In de westgevel is een H-venster onder een segmentboog met trommelveldvulling en een tweelichtvenster boven een kelder.

De schuur aan het voorhuis heeft een rechthoekige plattegrond, waarvan het zuidelijke deel een woonfunctie heeft (o.a. keuken). De schuur is opgetrokken in bruine bakstenen; de plint is trapsgewijs in zes lagen opgemetseld. De schuurramen zijn getoogd drieruits en getoogd tweelicht. De schuur wordt gedekt door een schilddak, belegd met pannen, o.a. rode ongeglazuurde gegolfde Friese pannen op het noordschild en zwarte geglazuurde gegolfde Friese pannen op het zuidschild. De goot rust op bakstenen gootklossen. Het opgaand muurwerk van de zuidgevel bestaat uit bruine bakstenen, verlevendigd met rode rollagen langs onder- en bovendorpel en een kopse band langs de wisseldorpel van de T-vensters. Er is een T-venster onder segmentboog met trommelveld waarin rood en geel metselmozaïek; een gevellijst in rode en gele streklaag in reliëf gemetseld. In het zuidoostelijk dakschild van de schuur is een kleine houten kajuit met een ingesnoerd spits tentdakje bekroond met een zinken piron.

Het interieur van het voorhuis is structureel ongewijzigd. In het voorhuis zijn enkele waardevolle interieuronderdelen, onder meer de granito gangvloer en de beschildering van de gangwanden en van de plafonds.

Waardering

De boerderij, in 1909 in Luinjeberd gerealiseerd, is van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- vanwege het belang voor de geschiedenis van de architectuur, m.n. van de verspreiding van het in Jugendstil-trant gebouwde voorhuis,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp van de boerderij,
- vanwege de zeer bijzondere en opvallende decoratie en ornamentiek,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur en van het interieur,
- vanwege de hoge mate van belang voor het aanzien van de streek.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument